

Deniz Pişkin
Kaymakam / ENA Öğrencisi, Strasbourg

Fransa'da "Belediye Polisi" Üzerine Güncel Bir Tartışma

Belediye polisinin yaygın şiddetle karşı kendini savunmak için silahlanma talebi, bugünlerde siyasi ayrışmaların da ötesinde, siyaset üstü bir konu olarak Fransa kamuoyunda tartışılıyor.

Fransa'da son on yıl içerisinde doğrudan polis ve güvenlik konularına yönelik beş adet yasa yürürlüğe konuldu: Bu yasalar sırasıyla, 15 Nisan 1999 yasası belediye polisi üzerine, 15 Kasım 2001 yasası günlük güvenlik önlemleri üzerine, 18 Mart 2003 yasası iç güvenlik üzerine, 5 Mart 2007 yasası suç işlenmesinin önlenmesi üzerine ve son olarak 14 Mart 2011 tarihli LOPPSI yasası iç güvenlik performansı için programlama ve oryantasyon çalışmaları üzerinedir.

Tüm bu yasalar incelendiğinde, iki temel özellik göze çarpar: Bunlar belediye polisinin güçlendirilmesi ve suç işlenmesinin önlenmesi alanında yeni yetki kavramıdır. Bunlardan birincisi olan belediye polisi üzerine bugünlerde Fransa'da devletin genel düzenleyici rolü ve yerel yönetimlerin yerel güvenlik hizmetlerine katılımın da sorgulandığı bir tartışma yaşanıyor.

Bu konunun ele alınmasındaki amaç, "bakın, Fransa'ya yapıyor ve

oluyor"u göstermek değildir. Tam tersine, ademi merkezîyetçilik ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi konusunda çok zengin bir tecrübe repertuarına sahip olan Fransa'nın bile bu işin içinden nasıl çıkamadığını göstermektedir. Bu vesileyle, biz yeniden güvenlik hizmetlerimizin daha iyi standartlara ulaştırılması ve ülkemize özgü koşulların da göz önünde bulundurulduğu yeni bir "genel" güvenlik yapılanmasına gidilip gidilmemesi gerektiği üzerine kafa yorarsak, bu makale amacına ulaşmış olacaktır.

Paris, Marseille, Lyon ve Toulouse'dan sonra, 345 bin nüfuslu Fransa'nın en büyük beşinci kenti olan Nice'de bugün itibarıyla

kurşun geçirmez yelek ve dördüncü sınıf tabancayla donatılmış (özel 38 kalibre Smith & Wesson, M&P veya 7,65 kalibre tabancalar) 335 belediye polisi bulunuyor. Uygulamanın hayata geçirildiği ilk pilot bölgelerden biri olan Nice'de, geçtiğimiz günlerde İçişleri Bakanı'nın da katılımıyla uygulamanın geleceği ve içeriği üzerine, belediye polisi tecrübe paylaşımı toplantıları yapıldı. Burada hemen belirtmek gerekir ki, belediye polisi; suç işlenmesinin önlenmesi, kamu düzen ve güvenliğinin korunması, belediye tüzüklerinin tam olarak uygulanmasının sağlanması ve gözetilmesi, trafik ihlallerinin kayıt altına alınması, karayolları yasasına, şehircilik yasasına ve kamu sağlığı yasasına muhalefet suçlarının kayıt altına alınması gibi görevler yürütmektedir. Bunların giderleri bağlı oldukları belediye bütçesinden karşılanır. Tam gün çalışmazlar, sadece 06:00 – 23:00 saatleri arasında çalışırlar, bu saatler dışındaki olaylara ulusal polis müdahale eder.

İlk uygulamaya konulduğu günden bugüne, 25 yıl içinde bu mesleğe yönelik aşırı talep artışının, mesleğin statüsü ve güvenliği konularındaki kaygılara rağmen devam ettiği biliniyor. Maaş düzeyleri, emeklilik hakları, meslek riski tazminatı gibi yakınma ve şikayetleri olan toplam

20 bin belediye polisine göre, silahlanma sorunu en temel sorun olarak görülüyor. O denli ki, kendilerini şort ve parmak arası terlikle yangına gönderilmiş itfaiyecilere benzetiyorlar. Çünkü, ulusal polisin aksine, belediye polisinin silahlanması komün (belediye)'lerde tercihseldir ve belediye başkanının isteğine bağlıdır.

Konu Fransa'daki geleneksel sağ-sol bölünmesini aşıyor. örneğin şuanda iktidardaki merkez sağ partili (Halk Hareketi Birliği - UMP) Marseille Belediye Başkanı bu konuda herhangi bir adım bile atmamışken, Evry kentinin Sosyalist Partili Belediye Başkanı tüm personelini silahlandırmış durumdadır. Sonuç olarak ülkedeki belediye polisinin sadece üçte biri silah taşıyor. Gittikçe bastırılması ve kontrol altına alınması zorlaşan ve karmaşıklaşan şiddet olaylarına karşı kendilerini 'silahsız' sayan sendikalar, daha çok politik bir tercih olarak gördükleri bu durumdan rahatsızlık duyuyorlar. "Mademki bir üniforma taşıyorsunuz, bir silahınız da olmalı" tezini savunan sendikalar, geçen yıl mayıs ayında ağır silahlarla gerçekleştirilen bir yayılım ateşi sonucu hayatını kaybeden genç polis memuru A.Fouquet olayına vurgu yapıyorlar.

Silahlanma karşıtları ise A.Fouquet olayının kendileri için bir karşı argüman olduğunu, çünkü genç polis memurunun silahlı saldırıya uğradığı anda kendisinin de silahlı olduğunu unutmamak gerektiğini söylüyorlar. Onlara göre ise asıl sorun, ulusal polisin ne yaptığı sorunudur. Fransa Belediye Başkanları Meclisi'nde, birçok belediye başkanı, ulusal polisin yetersizliğini telafi etme bahanesi altında idari görevlilerini silahlandırmak istemediklerini açıkladılar.

Gerçekten de, Fransa'da 2007 yılından beri 11 bin polis kadrosu iptal edilirken, belediye polisi sayısında bir patlama gerçekleşti. İktidar partisi ise, belediye polisiyle ulusal polisi karşı karşıya koymanın ve rakip gibi birini ötekine karşı konuşlandırmanın söz konusu olamayacağını, bu her ikisinin birden birbirlerinin tamam-

layıcısı olarak görülmesi gerektiğine işaret ediyor.

Diğer taraftan, Sosyalist Parti'de eğitimden sorumlu parti sekreteri Bruno Beschizza ise, belediye polisinin silahlandırılmasının istisna değil, genel kural olmasını öneriyor, çünkü ona göre her halükarda belediye başkanı uygulamayı iptale yetkili kişi sıfatıyla istediği zaman personelinin silahsızlandırılmasını talep edebilir.

Herkes bu konuda Nice'de geçen ay düzenlenen belediye polisi tecrübe paylaşımı toplantılarına katılacak İçişleri Bakanı Claude GUÉANT'nın müdahalesinin ne yönde olacağını bekliyordu. Fakat Sayın Bakan, konuşmasında konuya sadece sorulan bir soru üzerine değindi ve net önlem ve çalışmalardan bahsetmeyecek genel içerikli açıklamalar yaptı. Toplantının en ilgi çekici yanı ise, Sayın Bakan'ın belediye polisinin jandarma ve ulusal polis karşısında kendisini eksik hissetmemesi için üniformasının göğsünde taşımak üzere şeref madalyası ve liyakat nişanı benzeri bir madalya tasarımı üzerinde çalışmakta olduklarını söylemesi oldu.

Belediye Polisinin Görevleri (Misyonları):

Yeminli ajan olarak:

Görev yaptığı komün sınırları içerisinde, kamu düzenin takibinden, kamu sağlığının, kamu huzurunun ve kamu güvenliğinin gözetiminden sorumludur. Kendisini istihdam eden belediye başkanına bağlı olarak çalışır.

Sorgulama yetkisi:

Belediye polisi kişiyi sorgulayabilir ve hakkında tutanak tutabilir. Buna karşın, resmi şikayet kabul edemez ve şüpheli bir şahsın ifadesini alamaz, çünkü bunlar adli polisin alanına giren konulardır.

Güç kullanımı:

Belediye başkanının kararı üzerine silahlanma yetkisi aldığı andan itibaren, altı aylık silah kullanımı temel eğitim kursu alır ve yılın belli zamanlarında bilgilerini tazelemek üzere hizmet içi eğitime tabi tutulur.

Müdahale alanları:

Belediye polisi, önleyici hizmetlerden gürültü problemlerine, komşuluk sorunlarına, terk edilmiş araçlara ve trafik ihlallerine kadar pek çok çeşitli alanda müdahale yetkisine sahiptir.

Bugün Fransa'da yaklaşık 20 bin belediye polisi istihdam ediliyor ve bu rakam ülke genelindeki tüm güvenlik güçleri toplamının yüzde 12,8'ini oluşturuyor (ulusal polis bünyesinde yaklaşık 145 bin polis, ulusal jandarma bünyesinde ise yaklaşık 103 bin asker görev yapıyor).

3500 belediye merkezinde görev yapan bu ajanlar daha çok ülkenin güney doğu kısmında ve Paris'in de içinde bulunduğu Île-de-France bölgesinde istihdam ediliyorlar. Bu belediyelerin yaklaşık yüzde 75'i, beş veya daha az sayıda belediye polisi çalıştırıyor. Belediye polisi, belediyenin bağlı bulunduğu il valisinin ve cumhuriyet savcısının onayı alındıktan sonra, belediye başkanı tarafından işe başlatılıyor ve asliye hukuk mahkemesi huzurunda yemin ediyorlar. Bunlar, görev yaptıkları bölgenin coğrafi özelliklerine göre atlı, bisikletli, motosikletli ve araçlı olabiliyor. Bu araçların dış baskıları tek tip olurken, üzerlerinde bağlı oldukları belediyelerin amblemi ve logosunu bulundurabiliyorlar. Belediye polisi İçişleri Bakanlığı tarafından, ulusal polis ve ulusal jandarmadan sonra üçüncü bir iç güvenlik birimi olarak kabul ediliyor.